

1950. október 1-én. Az esztergomi erdőszéknévtudomány tanulóit négyéves képzés után, 1952-ben itt érettségiztek. Az 1949-ben Esztergomban, illetve Sopronban. 1950—51—52-ben beiskoláztak már csak 3 éves képzést kapnak. A soproni technikum működéséről több bemutató, értékelő cikk jelent meg, a középfokú szakoktatás problémái ismertek szakközönségünk előtt.

Iskolánk 100 év alatt mindig az alsó- és középfokú erdőszéki szakoktatás vezető intézménye volt. Igazgatói — különösen *Török Sándor* és *dr. Tuskó László* — és tanári kara, magas követelményeket támasztottak önmagukkal és a tanulóifjúsággal szemben is. 1985-ben nem is lehet méltóbb elismerés és feladat számunkra, mint — ismét csak elsőként az országban — elindítani az ötéves iskolarendszerű technikusképzést.

Személyi feltételeink jók. Az iskola 44 fős oktatói gárdája elegendő felkészültséggel és tapasztalattal rendelkezik, hogy megoldja a feladatot. Ebből 24 műszaki végzettségű, 13 erdőmérnök, 6 faipari mérnök, 1 mg. gépészmérnök, 1 üzemmérnök, 3 műszaki oktató. Egyetemi doktori fokozattal heten rendelkeznek. Az elmúlt öt évben megtörtént a tantestületben a nemzedékváltás, kiépült a vezetés új szervezete. Várakozással nézünk a közeli évek elé. Sürgősen meg kell oldódni tanterem gondjainknak, feszítő a helyzet kollégiumunkban (részben a férőhely miatt, másrészt a komfortosítás terén). Felújításra vár épületeink villamosvezeték-hálózata. A kollégium szociális blokkjának tervei ugyan készek, de nincs rá pénz. Fokozatosan bővíteni és felújítani kell járműparkunkat; garázst, szerelőműhelyt építeni számunkra. Szükséges fejleszteni műszerállományunkat, oktatás-(számítás-)technikai eszközeinket, épületeink homlokzatát rendbe tenni, javítani a tanulók szabadidős lehetőségeit stb.

Fenntartó tanácsunkkal, a Sopron Városi Tanáccsal, felügyeleti tanácsunkkal, a Győr-Sopron Megyei Tanáccsal és szakmai felügyeleti szervünkkel, a MÉM Szakoktatási Főosztályával kapcsolatunk jó. Bírjuk a soproni oktatási intézmények pártbizottságának, felsőbb pártszerveknek, a MEDOSZ megyei bizottságának bizalmát és támogatását is. A nevelőtestület, a tanulóifjúság, a szülői munkaközösség és gyakorló gazdaságunk, a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság vezetésével is együttműködve kívánjuk elérni céljainkat.

TUTUNZISZ TÓMASZ:

A GYAKORLATI OKTATÁS KÉRDÉSEIRŐL

Középfokú erdőszéki oktatásunk alapvető célja, hogy megfelelő szakmai, elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező munkahelyi vezetőket képezzen az erdőgazdálkodást folytató termelőüzemek részére. A termelőüzemeket kevésbé érdekli, hogy milyen iskolareformbeli változások eredményeként kapják a középfokú szakembereket, kellő szakmai, elméleti és gyakorlati ismeretüket azonban természetszerűleg alapvetően megkövetelik.

A gyakorlati oktatás általában sajátos lehetőségeivel, módszereivel hatékonyan hozzájárul az általános nevelési és képzési feladatok végrehajtásához. Így volt ez különösen a hatvanas évek technikusképzésében. Az utóbbi másfél évtizedben a gyakorlati nevelő-oktató munka feltételei többször megváltoztak. Az 1950-ben kezdődő és az 1957-es évvel záruló időszakban fokozatosan kialakultak a technikusképzés gyakorlati oktatásának szervezeti formái: a heti rendszeres — a tanítási időn belüli összefüggő — és a nyári gyakorlatok.

A heti rendszeres — ügynevezett tantárgyi — gyakorlatok során olyan feladatokat oldottak meg a tanulók, amelyek szorosan kapcsolódtak az elméleti tananyaghoz. Az őszi és tavaszi időhöz kapcsolódó szakmai munkákat a tanulók összefüggő gyakorlatok során hajtották végre. A nyári gyakorlatok célja különféle szakmai tevékenységek, eljárások, fogások alapos begyakorlatása volt, amelyeknek egy részét a bázisgazdaságon kívül végezték el a tanulók. Így bővült szakmai látókörük.

A tanulmányutak során a diákok ismereteket nyertek hazánk különböző tájainak erdőgazdálkodásáról, földrajzi, történelmi, irodalmi, műemléki és néprajzi nevezetességeiről.

Sajátos, kiscsoportos foglalkozási forma volt a *naposi szolgálat*, melynek keretében a tanulók a munkahelyi vezetők közvetlen irányításával hajtották végre a kitzűzött feladatokat.

Az 1957—58-as tanévvel kezdődő és a szakközépiskolai képzés megkezdéséig tartó időszakban — 1970 — a gyakorlatok időtartama megközelítette az összes óraszám 40%-át. A tanulmányok megkezdését *egy éves üzemi előgyakorlat* előzte meg. A heti tantárgyi gyakorlat minden évfolyamnál egységesen 6 órás volt. Az évközi összefüggő gyakorlatok időtartama megfelelő lehetőségeket biztosított a tantervi célkitűzések megvalósításához és főleg ahhoz, hogy az erdészeti munkák megfelelő időben való végzése is lehetségessé vált a tanév folyamán. Ezeket a foglalkozásokat önállóított gyakorlatvezető erdőmérnök-tanárok irányították.

A technikumi képzés során — a naposi szolgálat kivételével — a foglalkozások osztálykeretben történtek. A heti tantárgyi gyakorlatokon megvalósult a tantárgyon belüli koncentráció, mivel a foglalkozásokat ugyanaz a tanár vezette, aki az adott tantárgy elméleti óráit tartotta. Megerősödött és elmélyült a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság és az iskola kapcsolata. Igényes, magas színvonalú és igen eredményes szaktanári munka jellemezte ezt az időszakot.

Az 1969—70-es tanévtől beindított szakközépiskolai képzés első formája több változást hozott a gyakorlati képzésben. *Megszűnt az egy éves előgyakorlat*. Az évközi összefüggő gyakorlatok óraszámja a felére csökkent. Néhány pozitív változás is történt. Kismértékben emelkedett a nyári gyakorlatok és a naposi szolgálat időtartama. *Bevezetésre került a félosztályos csoportbontás*. Javult a tanulók szállítása a gyakorlati foglalkozásokra. Megkezdődött az erdőmérnök-tanárok pedagógiai képzése, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Tanárképző Intézetében.

Az 1979—80-as tanév a következő szakközépiskolai változat új, gyakorlati tanterve szerint az eddig egységes, 6 órás heti tantárgyi gyakorlatok ideje az első osztályban 3, a többi osztályban pedig 5 órára csökkent. Megszűnt a naposi szolgálat az első és második osztályban. Az osztályok harmadolásával újabb csoportbontás történt. Ez nagy előrelépést jelentett a hatékonyabb képzés irányában. Ugyanakkor azonban az elméleti és a gyakorlati oktatás összehangolása nehezebbé vált.

A szakmához való kötődés minél jobb biztosítása, a lecsökkent gyakorlati óraszámok valamiféle pótlása érdekében, folyamatossá tettük a harmadévesek kéthetes nyári, külföldi gyakorlatát a Német Demokratikus Köztársaságban és Csehszlovákiában.

A naposi szolgálat keretében megindult a napjainkban is folyó vontatóvezetői képzés. Tanítványaink 80%-a motorkerékpárra és személygépkocsira is megszerzi a vezetői jogosítványt.

Erdőműveléstani gyakorlat

Az 1982—83-as tanévben — a szabad szombatok bevezetésével — igen sajnálatosan tovább csökkent a gyakorlati képzésre fordítható idő. *Megszűntek az évközi, összefüggő gyakorlatok.*

A nehéz gazdasági helyzet következtében a pénzügyi források beszűkültek. Ma már nem elégségesek a szakképzés alapvető tárgyi feltételeinek biztosításához.

A régi technikusképzés biztosította a legtöbb gyakorlatot és adott alapos, teljesítményképes tudással rendelkező fiatal középfokú szakembereket az erdőgazdálkodás számára.

A gyakorlatok évi óraszámának alakulása, 1957-től napjainkig

Tantervek	A gyakorlat szervezeti formája						Összes gyakorlat óra
	heti tantárgyi gyak.	év közti össze- függő	tanul- mányút	nyári gyak.	naposi szolg.		
	évi óraszám						
Technikumi	1957-es évtől	774	672	168	228	48	1890
Szakközépiskolai	1969-es évtől	774	336	120	288	84	1602
Szakközépiskolai	1979-es évtől	561	328	120	288	30	1327
Szakközépiskolai	1982-es évtől	612	—	120	280	30	1042
Az 5 éves képzés tervezete	1985-ös évtől	804	46	130	200	30	1210

A szakközépiskolai képzés különféle formáinak bevezetése lépésről lépésre csökkentette a gyakorlatok óraszámát, ami a legutóbbi időkből már veszélyeztette és tervezett legújabb formája jelenleg is veszélyezteti a megfelelő szakképzettségű középfokú szakemberek kibocsátását.

Iskolánkban a nyugdíjazás miatt több, nagy tudással és több évtizedes tapasztalattal rendelkező tanár fejezte be az utóbbi években az aktív nevelő-oktató munkát. A helyükre lépő fiatal erdőmérnök-tanárok az átvett tapasztalatok és módszerek birtokában igyekeznek folytatni a szakoktatási célkitűzések elérésére irányuló, egyre nehezebb munkát.

Az 1985—86 tanévben indul az 5 éves technikusképzés. A megalapozott elméleti képzés mellett a gyakorlati oktatás lehetőségeinek maximális kihasználásával igyekszünk — amennyire lehetséges — a lehető legjobban kiképezni tanítványainkat.

DR. FIRBÁS OSZKÁR:

A KÖZÉPFOKÚ ERDÉSZETI TANKÖNYVEKRŐL

Ásotthalmán 1883-ban, Temesvár-Vadászerdőn 1885-ben, Liptóújíváron 1886-ban, végül Görgényszentimrén 1893-ban nyitotta meg kapuit az erdőőri szakiskola. Az első évben a hallgatók *Bedő Albert* „Erdőőr” című könyvéből tanultak, míg a második év a gyakorlatok ideje volt. *Török Sándor*, a vadászerdői szakiskola igazgatója az 1900-as évek elején a *Bedő-könyvet* már elavultnak tartotta és sürgette a tantárgyi oktatás bevezetését.

A századfordulón a szakemberek között vita folyt arról, hogy az erdőőrök képzését válasszák külön az erdőaltiszti képzéstől, vagyis meg kell teremteni a középfokú szakképzést. *Kaán Károly*, egyik legnagyobb erdészünk is a középfokú képzés mellett tört lándzsát. Az OEE vezetősége bizottságot hívott össze az ügy megtárgyalására. A bizottság tagjai között ott találjuk *Kaán Károlyt*, *Róth Gyulát* és *Török Sándort* is.

Az 1906-ban összehívott bizottságnak a korát megelőző javaslatát természetesen abban az időben nem méltányolták, de *Török Sándor* kitartó érvelése és következetes munkája eredményezte, hogy jelentős módosítással végül is elfogadták a javaslatot, s 1908-ban középfokú erdészeti iskola nyithatta meg kapuit Vadászerdőn.

Az első középfokú erdészeti iskola tantervét és alapszabályait *Török Sándor* és tantestülete: *Ebergényi (Tóber) Samu*, *Horváth Dezső*, *Maróthy Emil* és *Muck András* állították össze és dolgozták ki. Ők voltak a szakmai ismeretanyag első összeállítói is. Jegyzeteket készítettek. Ezek közül már csak néhány jegyzetredék található még élő, volt diákok tulajdonában. Ezekből a töredékekből is kiténik, hogy a középfokú képzés magasszínvonalú volt, pontos szakmai ismereteket követelt a tanulóktól.

A megindult újfajta, korszerű képzést derékbatörte a trianoni békeszerződés.

A vesztett háború, erdeink megfogyatkozása, az erdőbirtokosokra nehezedő világgazdasági válság a középfokú erdészek iránti érdeklődés és kereslet nagymértvű csökkenését okozta. Erőre kaptak a középfokú képzés ellenfelei is. Az erdőbirtokosok csökkentették erdészeti alkalmazottaik létszámát és szívesebben alkalmaztak alacsonyabb végzettségű erdészeket, kisebb fizetéssel. Az ak-